

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 294/04-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť POLY, spol. s r. o., so sídlom Ž., zastúpenej advokátom JUDr. I. M., Advokátska kancelária, Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 K 45/00, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť POLY, spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2004 doručená sťažnosť POLY, spol. s r. o., so sídlom Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. I. M., Advokátska kancelária, Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský

súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 K 45/00. Ide o konkurznú vec úpadcu NAZA–Z, a. s., T., v ktorej sťažovateľka má postavenie konkurzného veriteľa.

Podľa tvrdenia sťažovateľky na spoločnosť NAZA–Z, a. s., T. bol krajským súdom 26. júna 2000 vyhlásený konkurz. Navrhovateľom bola spoločnosť NAZA, s. r. o., T. Sťažovateľka podaním z 31. júla 2000 prihlásila do konkurzného konania svoju splatnú pohľadávku vo výške 984 993,61 Sk. Správca konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní konanom 22. novembra 2000 uznal pohľadávku sťažovateľky v plnej výške so zaradením do štvrtej triedy. Podľa názoru právneho zástupcu sťažovateľky, sťažovateľka svojím postupom nezapríčinila pomalý postup súdu. Postup sťažovateľky hodnotí ako aktívny. V zákonnej lehote a v súlade s uznesením krajského súdu sťažovateľka prihlásila svoju splatnú pohľadávku do konkurzu. Bez meškania reagovala na požiadavky a výzvy konajúceho súdu, resp. správcu konkurznej podstaty.

Podaním z 10. júna 2004 sťažovateľka podala predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“). Avšak ani na základe tejto sťažnosti podľa názoru sťažovateľky nedošlo k náprave.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie svojich práv vidí sťažovateľka v tom, že predmetná konkurzná vec je prejednávaná konkurzným súdom od 25. februára 2000 (viac ako 4 roky), pričom ide o stav právnej neistoty sťažovateľky, pretože táto právna vec nebola do podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne rozhodnutá, a poukazuje na to, že účelom konkurzu je dosiahnuť aspoň pomerné uspokojenie konkurzných veriteľov z úpadcovho majetku. Sťažovateľka zastáva názor, že s ohľadom na skutkovú, resp. právnu zložitosť tejto právnej veci, doba, počas ktorej sa vedie predmetné konanie, je neprimerane dlhá.

Sťažovateľka si uplatňuje aj priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 100 000 Sk, ktoré odôvodňuje stavom pretrvávajúcej právnej neistoty. Sťažovateľka

je podnikateľkou a absencia finančných prostriedkov pre ňu znamená nemožnosť vysporiadať si svoje právne a finančné vzťahy s úpadcom a má veľký vplyv aj na schopnosť sťažovateľky plniť si svoje finančné záväzky, a následne to má vplyv na jej existenciu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Krajským súdom v Bratislave, č. k. 9 K 45/00 v konkurznej veci úpadcu NAZA–Z, a. s., T. porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade s čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu v Bratislave, č. k. 9 K 45/00 v konkurznej veci úpadcu NAZA–Z, a. s., T. konať.

Ústavný súd zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v celkovej výške 100.000,- Sk.

Odporca je ďalej povinný uhradiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. I. M. titulom trov právneho zastúpenia čiastku 9.340,- Sk za 2 úkony právnej pomoci.“

Ústavný súd vyzval 1. júla 2004 krajský súd na vyjadrenie a zaslanie predmetného súdneho spisu. Vyjadrenie a spis krajského súdu sp. zn. 9 K 45/00 boli doručené ústavnému súdu 12. augusta 2004. Z vyjadrenia predsedu krajského súdu vyplýva, že ukončeniu konkurzného konania sp. zn. 9 K 45/00 bránia v súčasnosti prebiehajúce incidenčné konania vedené pod sp. zn. 69 Cbi 318/00, sp. zn. 56 Cbi 244/01 a sp. zn. 46 Cbi 62/02. Až po ich právoplatnom skončení môže správca konkurznej podstaty podať súdu konečnú správu a pripraviť podklady pre ukončenie konkurzného konania. Z uvedeného dôvodu sa nestotožňuje s názorom sťažovateľky, že by v konaní krajského súdu vedenom pod sp. zn. 9 K 45/00 boli krajským súdom zapríčinené prieťahy. Po vyhlásení konkurzu 26. júna 2000 krajský súd v predmetnom konaní postupoval plynulo a riadne, vždy v súčinnosti so správcom konkurznej podstaty Mgr. B. D. Správca konkurznej podstaty pod dozorom krajského súdu vykonáva všetky úkony smerujúce k splneniu účelu konkurzu, a to pomerného uspokojenia prihlásených a správcom konkurznej podstaty uznaných pohľadávok konkurzných veriteľov. Sporné pohľadávky sú predmetom incidenčných

konaní. Ich skončenie je nevyhnutným predpokladom pre ďalší postup v konkurznom konaní. Od výsledku incidenčných konaní bude závisieť rozdelenie výťažku medzi konkurzných veriteľov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“) účelom tohto zákona je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku.

Podľa § 2 ods. 2 ZKV cieľom konkurzu alebo vyrovnania je dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku.

Podľa § 23 ods. 2 ZKV konkurzní veritelia pohľadávok, ktoré zostali sporné čo do pravosti, výšky alebo poradia, môžu sa domáhať určenia svojho práva v lehote určenej súdom.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúma, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Namietat' porušenie svojich práv v konaní pred ústavným súdom sú totiž oprávnené len tie fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré splnili všetky zákonné podmienky spojené s nadobudnutím a uplatňovaním takýchto práv. Z konania o ústavnej sťažnosti sú preto vylúčené také návrhy, v ktorých sťažovateľ nespĺnil niektorú zo zákonných podmienok potrebnú pre vznik právneho vzťahu, porušenie ktorého namietal na ústavnom súde. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha

ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95). Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Zo spisu sp. zn. 9 K 45/00 ústavný súd zistil, že ide o právnu vec – konkurzné konanie vedené proti úpadcovi NAZA–Z, a. s., T. Konanie bolo začaté na návrh navrhovateľa NAZA, s. r. o., T. z 25. februára 2000 a konkurz na úpadcu NAZA–Z, a. s., T. bol vyhlásený 26. júna 2000 uznesením krajského súdu sp. zn. 9 K 45/00.

Na základe sťažnosti a spisu krajského súdu sp. zn. 9 K 45/00 dospel ústavný súd k záveru, že v konaní krajského súdu nedošlo k zbytočným priet'ahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na krajskom súde prebieha v súvislosti s predmetným konkurzným konaním vedeným pod sp. zn. 9 K 45/00 viacero incidenčných sporov. Ide o nasledujúce incidenčné spory:

- sp. zn. 69 Cbi 318/00 – žalobca NAZA, s. r. o., T. c/a žalovaný Mgr. B. D., správca konkurznej podstaty úpadcu NAZA–Z, a. s. v konkurze, T. o určenie pravosti pohľadávky vo výške 6 194 280,18 Sk,

- sp. zn. 56 Cbi 244/01 – žalobca JUDr. D. K., správca konkurznej podstaty úpadcu NAZA, s. r. o., T. c/a žalovaný Mgr. B. D., správca konkurznej podstaty úpadcu NAZA–Z, a. s., T. o vylúčenie veci,

- sp. zn. 46 Cbi 62/02 – žalobca NAZA, s. r. o., T. c/a žalované 1) Prvá komunálna banka, a. s., Ž. a 2) NAZA–Z, a. s., T. o určenie pravosti pohľadávky vo výške 108 200 000 Sk.

Bez skončenia týchto incidenčných konaní nemožno skončiť konkurzné konanie vedené pod sp. zn. 9 K 45/00 vzhľadom na to, že od výsledku týchto konaní závisí pomer, v akom sa medzi konkurzných veriteľov bude v rámci rozvrhového konania rozdeľovať výťažok z predaja konkurznej podstaty. To vylučuje záver, že v konaní došlo k porušeniu uvedených základných práv sťažovateľky.

V súčasnosti nemožno zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti odstrániť. Preto ústavný súd neskúmal splnenie ostatných procesných podmienok.

Keďže sťažovateľka nebola vo veci úspešná, ústavný súd jej nepriznal primerané finančné zadosťučinenie ani náhradu trov právneho zastúpenia.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2004